

Munkaerő-piaci folyamatok, 2014. I–III. negyedév

Tartalom

1. Foglalkoztatottsági helyzetkép.....	1
1.1. Foglalkoztatottak.....	1
1.2. Üres álláshelyek.....	2
1.3. Munkanélküliek, inaktívak, potenciális munkaerő-tartalék.....	3
1.4. Nyilvántartott álláskeresőök.....	4
2. Kereset, munkaerőköltség.....	5
2.1. Bruttó kereset.....	5
2.2. Nettó kereset és gyerekek utáni adókedvezmény alapjának kiterjesztése.....	6
2.3. Munkaerőköltség.....	6

1. Foglalkoztatottsági helyzetkép

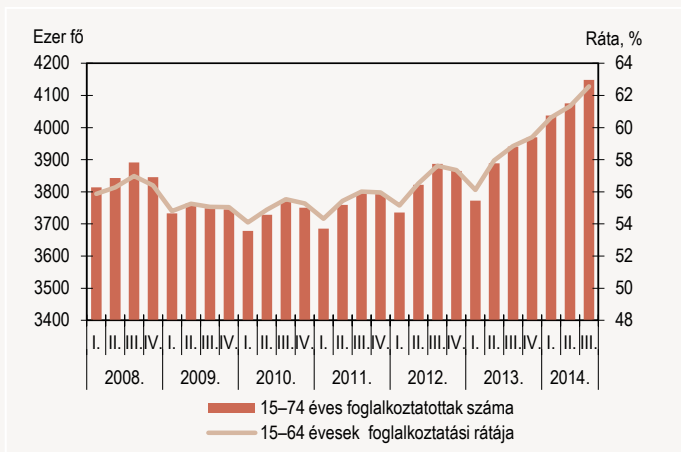
1.1. Foglalkoztatottak¹

2014 I–III. negyedévében a foglalkoztatottak átlagos létszáma 4087,2 ezer fő volt, 220 ezerrel több, mint egy évvel korábban. Az év III. negyedévében 111 ezerrel többen dolgoztak, mint az I. negyedévben. A foglalkoztatottak abszolút száma 2013-ban elérte, 2014-ben pedig várhatóan már jelentősen meg fogja haladni a válság előtti szintet. Az év első három negyedévében a létszám növekedési üteme a férfiak esetében a nőkre jellemzőnél valamivel nagyobb volt, döntően azért, mert a közfoglalkoztatás I. negyedévi magas szintjéből a férfiak inkább profitáltak.

A III. negyedévben a 15–64 évesek foglalkoztatási rátája 62,6%-ot ért el, ami egyben azt is jelenti, hogy az utóbbi két évben jelentősen csökkent az uniós átlagtól való lemaradásunk.

1. ábra

A foglalkoztatottak létszámának és a 15–64 évesek foglalkoztatási rátájának alakulása

Forrás: Munkaerő-felmérés.

¹ 2011. évi népszámláláson alapuló súlyszámokkal számolva (lásd bővebben a Módszertanban).

1. tábla

Foglalkoztatási és munkanélkülségi ráta* az Európai Unió tagországaiban, 2014. II. negyedév

Ország	Foglalkoztatási ráta						Munkanélkülségi ráta
	15–24 évesek	25–54 évesek	15–64 éves			változás ^{a)}	
			férfiak	nők	együtt		
Ausztria	52,5	85,3	77,1	68,6	72,8	0,3	4,7
Belgium	22,1	79,1	65,7	58,1	61,9	-0,1	8,2
Bulgária	21,0	74,6	63,7	58,1	61,0	1,5	11,4
Ciprus	24,7	76,7	66,0	58,9	62,2	0,7	15,5
Csehország	26,6	83,7	76,9	60,2	68,7	0,9	6,0
Dánia	52,5	82,4	75,7	69,6	72,7	-0,3	6,3
Egyesült Királyság	47,8	82,1	76,9	66,9	71,9	1,5	6,2
Észtország	30,0	81,2	73,4	65,2	69,2	-0,2	6,9
Finnország	46,3	81,0	70,7	69,3	70,0	-0,3	9,6
Franciaország	28,6	80,8	67,9	61,2	64,5	0,2	9,5
Görögország	13,4	62,4	58,1	41,0	49,4	0,3	26,6
Hollandia	60,6	81,7	78,5	68,7	73,6	-0,8	7,0
Horvátország	17,4	71,5	59,4	49,9	54,6	1,5	16,6
Írország	27,2	72,3	66,3	56,4	61,3	1,1	11,9
Lengyelország	26,2	78,0	67,9	54,8	61,3	1,5	9,1
Lettország	30,9	78,8	67,8	65,4	66,6	1,8	10,7
Litvánia	26,5	80,6	65,6	64,7	65,1	1,3	11,2
Luxemburg	19,3	83,8	73,0	60,2	66,7	1,3	5,0
Magyarország	23,1	78,5	67,8	55,7	61,7	3,4	8,0
Málta	44,0	75,1	74,6	48,2	61,6	1,0	5,8
Németország	44,7	83,4	77,3	69,3	73,4	0,1	5,0
Olaszország	15,7	67,8	64,8	46,7	55,7	0,0	12,3
Portugália	21,2	77,6	65,8	59,6	62,6	2,2	14,1
Románia	21,8	77,6	68,8	53,6	61,2	1,0	6,7
Spanyolország	16,5	67,5	60,6	51,3	56,0	1,2	24,5
Svédország	43,0	85,5	76,7	73,3	75,0	0,4	8,7
Szlovákia	21,2	76,7	67,4	54,1	60,7	0,9	13,2
Szlovénia	26,7	82,4	67,9	60,8	64,5	1,5	9,3
EU-28	32,3	77,5	70,1	59,6	64,9	0,8	10,1

* A 15–74 évesekre számolva.

^{a)} 2014. II./2013. II. negyedév (százalékpont).

Forrás: Eurostat. 2014. 11. 03., a magyar adat régi súlyozású.

2. tábla

A foglalkoztatottak száma és az előző év azonos időszakához viszonyított változása

(ezer fő)

Megnevezés	Foglalkoztatottak száma			Foglalkoztatottak számának változása	
	2010. I–III. negyed-év	2013. I–III. negyed-év	2014. I–III. negyed-év	2014. I–III. negyed-év/2010. I–III. negyed-év	2014. I–III. negyed-év/2013. I–III. negyed-év
Összesen	3 726,3	3 867,2	4 087,2	361,0	220,0
Férfi	1 986,8	2 087,6	2 214,6	227,9	127,1
Nő	1 739,5	1 779,6	1 872,6	133,1	93,0
Közép-Magyarország	1 190,9	1 247,8	1 308,5	117,6	60,7
Közép-Dunántúl	425,8	443,2	465,1	39,3	21,9
Nyugat-Dunántúl	398,9	414,6	443,1	44,2	28,6
Dél-Dunántúl	338,1	339,4	359,1	21,0	19,6
Észak-Magyarország	393,2	403,1	431,3	38,1	28,1
Észak-Alföld	499,8	532,4	572,5	72,6	40,1
Dél-Alföld	479,5	486,6	507,6	28,1	21,0
Általános iskola 8. osztálya vagy kevesebb	425,9	403,1	457,2	31,2	54,1
Szakiskola és szakmunkásképző	1 117,3	1 122,0	1 164,8	47,5	42,7
Gimnázium	337,9	369,1	407,2	69,3	38,1
Egyéb érettségi	946,6	937,0	975,3	28,7	38,3
Főiskola	534,6	623,7	641,7	107,1	18,1
Egyetem	363,9	412,3	441,0	77,1	28,7
Alkalmazott	3 265,8	3 429,5	3 634,8	369,0	205,3
ebből közfoglalkoztatottnak tekinti magát	73,7	119,3	174,1	100,4	54,8
Társas vállalkozás tagja	141,6	158,2	162,7	21,1	4,6
Vállalkozó, önálló	306,3	266,1	275,8	-30,5	9,7
Segítő családtag	12,5	13,4	13,8	1,3	0,4
Belföldi telephelyen dolgozik	3 676,8	3 769,3	3 991,3	314,5	222,0
Külföldi telephelyen dolgozik	49,5	97,9	96,0	46,5	-2,0

Forrás: Munkaerő-felmérés.

Az egy év alatt bekövetkezett 220 ezres növekedés mintegy ¼-ét magyarázza a közfoglalkoztatás kiterjesztése. A jelentős regionális különbségeket ez némileg mérsékelte, mivel az ily módon létrejött munkahelyek az ország legrosszabb munkaerő-piaci adottságú térségeiben koncentrálnak.

Az intézményi-statisztika adatai szerint a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál 2,1%-kal, közel 40 ezer fővel dolgoztak többen, mint 2013 I–III. negyedévében. Az ipar létszámnövekedése összességében az átlaghoz hasonló volt, de az egyes alágazatok dinamikája erősen különbözött. Így például közel 10%-kal bővült a járműgyártás létszáma, miközben 14,6%-kal csökkent a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásáé. A nemzetgazdasági ágak közül a közel 160 ezer főt foglalkoztató adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység gazdálkodó szervezeteinél közel 9%-os létszámbővülés következett be, de a szolgáltatási területek többségére is a létszámfelvétel volt a jellemző. A nem közfoglalkoztatás keretében dolgozók létszámát tekintve a második legnagyobb foglalkoztatónak minősülő nemzetgazdasági ágban, a kereskedelem és járműjavításban viszont 1% alatti volt a növekedés, és az átlagost nem haladta meg az építőiparra jellemző ütem sem.

A költségvetési szféra nem közfoglalkoztatottként dolgozóinak létszáma 4,0, a nonprofit szervezeteké pedig – ahonnan egyes intézmények ez évben kerültek át a költségvetési körbe – 0,9%-kal nőtt az év első három negyedévében.

2014 I–III. negyedévében a közfoglalkoztatás keretében havonta átlagosan 184,3 ezren dolgoztak, 60,5%-kal többen, mint az előző év I–III. negyedévében. A közfoglalkoztatottak létszáma a téli közmunkaprogramok befejeződése miatt május hónapban volt a legalacsonyabb, de ekkor is meghaladta a 100 ezer főt. A közfoglalkoztatás fő terepe a költségvetési szféra, amely így átlagosan 160 ezer embernek biztosította a megélhetését, a versenyszférában pedig jellemzően az állami tulajdonú vállalkozások alkalmazták a közfoglalkoztatottakat. A létszámuknál jobban nőtt a közfoglalkoztatottak által teljesített munkaórák száma, mivel a nem teljes munkaidőben történő foglalkoztatásuk – mely tavaly még közel havi 20 ezer esetet jelentett – gyakorlatilag megszűnt.

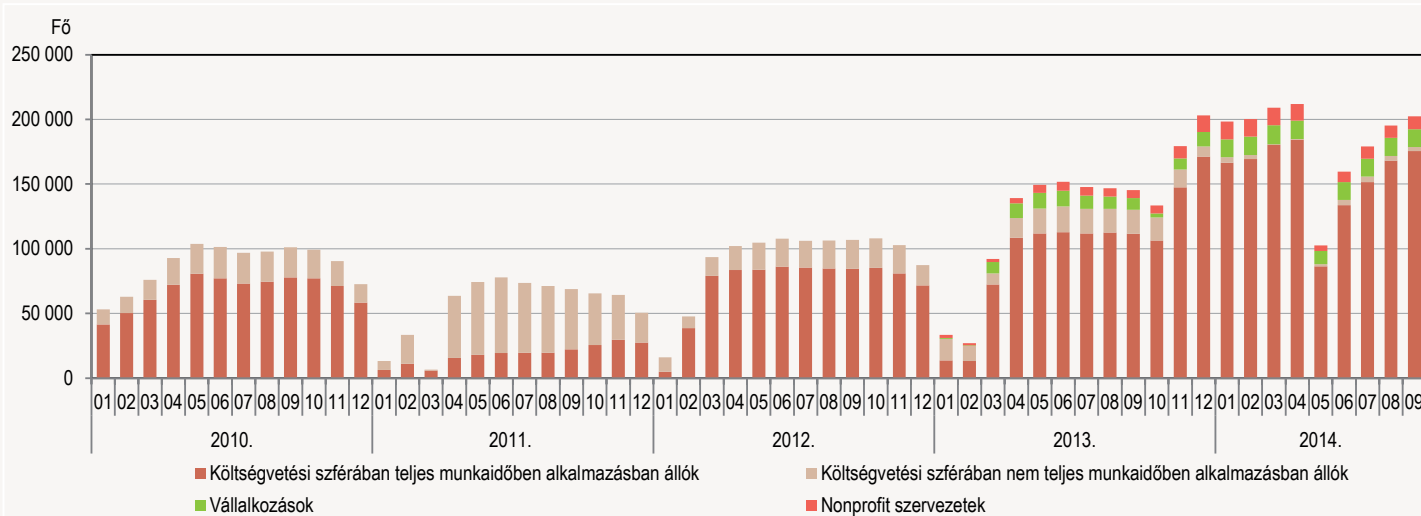
A közfoglalkoztatottak közül csak kevesen töltnek be kvalifikációt igénylő (s így jobban fizetett) munkakört, legalábbis erre utal, hogy a 78 ezer forintos bruttó kereseti átlag mindössze 700 forinttal múlja felül a közfoglalkoztatási minimálbért.

1.2. Üres álláshelyek

A konjunkturális helyzet javulását a betöltésre váró álláshelyek számának alakulása is jelzi. A nemzetgazdaság megfigyelt szegmensében az álláshely hányados 2014 III. negyedévében 1,4% volt, a versenyszférában 22 487, a költségvetési intézményeknél közel 13 ezer állás várt betöltésre. A versenyszféra üres álláshelyeinek száma az első három negyedévben 12%-kal maradt már csak el a 2008. év hasonló időszakától. 2014 II. negyedévében – ami a legutóbbi publikált uniós adat – az üres álláshelyek aránya 1,6% volt, Magyarország 1,4%-os átlagával a hatodik helyen állt holtversenyben Hollandiával és Észtországgal.

2. ábra

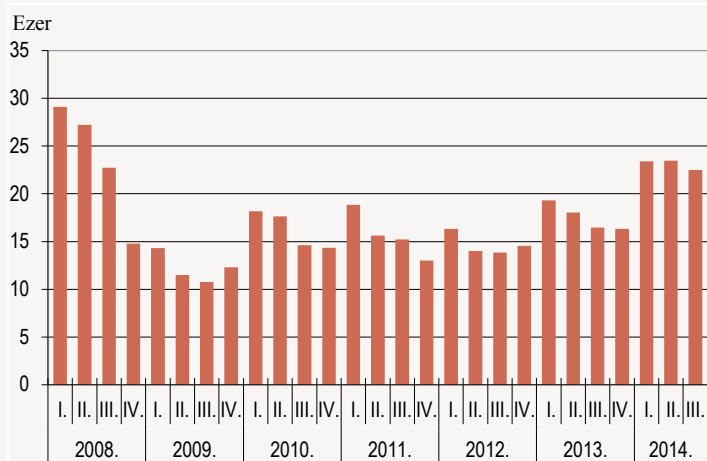
A közfoglalkoztatottak létszámának havonkénti alakulása*

Forrás: Havi munkaügyi jelentés.
* 2012-ig csak a költségvetési szféráról van adat.

3. ábra

Az üres álláshelyek számának alakulása a versenyszférában

Forrás: Intézményi üres álláshely statisztika.

1.3. Munkanélküliek, inaktívak, potenciális munkaerő-tartalék²

A foglalkoztatási helyzet javulását némi fáziskéséssel, de követte a munkanélküliek számának mérséklődése. 2014 I–III. negyedévében átlagosan 352 ezren feleltek meg nem dolgozóként az ILO másik két kritériumának (aktív munkakeresés és rendelkezésre állás), a III. negyedévben pedig ez a szám 331 ezerre mérséklődött. Az előbbi 104 ezerrel, az utóbbi 98 ezerrel volt alacsonyabb a tavalyi év ugyanezen időszakát jellemzőnél. A munkanélküliségi ráta így 2014 III. negyedévében 7,4%-ra csökkent.

2013 II. negyedéve óta a nők munkanélküliségi rátája, ha nem is jelentősen, de újra meghaladja a férfiakra jellemzőt, amiben vélhetően szerepet játszik az, hogy a közfoglalkoztatás keretében több férfi, mint nő jutott munkához.

A munkanélküliségből a közmunka irányába történő kilépés intézményesítése ugyan elvileg csökkenti a munkanélküliség átlagos időtartamát, de ennek ellenére a munkanélküliségként eltöltött idő átlagos hossza közelít a 20 hónap-hoz, s minden második munkanélküli tartósan munkanélkülinek számít.

² 2011. évi népszámláláson alapuló súlyszámokkal számolva (lásd bővebben a Módszerben).

3. tábla

A fontosabb munkanélküliségi mutatók alakulása

Időszak	Munkanélküliek száma, ezer fő			Munkanélküliségi ráta, %			15–24 évesek munkanélküliségi rátája, %
	férfi	nő	együtt	férfi	nő	együtt	
2012. I.	280,5	226,0	506,5	12,3	11,5	11,9	28,4
II.	266,3	206,0	472,2	11,5	10,4	11,0	28,2
III.	250,5	204,0	454,5	10,8	10,1	10,5	29,1
IV.	251,0	208,4	459,5	10,8	10,4	10,6	27,2
2013. I.	282,4	213,0	495,4	12,3	10,8	11,6	29,8
II.	235,7	204,9	440,7	10,1	10,3	10,2	25,7
III.	228,6	200,9	429,6	9,6	10,1	9,8	26,8
IV.	210,3	188,3	398,5	8,9	9,4	9,1	24,1
2014. I.	192,0	172,1	364,1	8,1	8,5	8,3	21,0
II.	191,5	167,8	359,3	8,0	8,2	8,1	20,7
III.	172,5	159,0	331,5	7,1	7,7	7,4	21,6

Forrás: Munkaerő-felmérés.

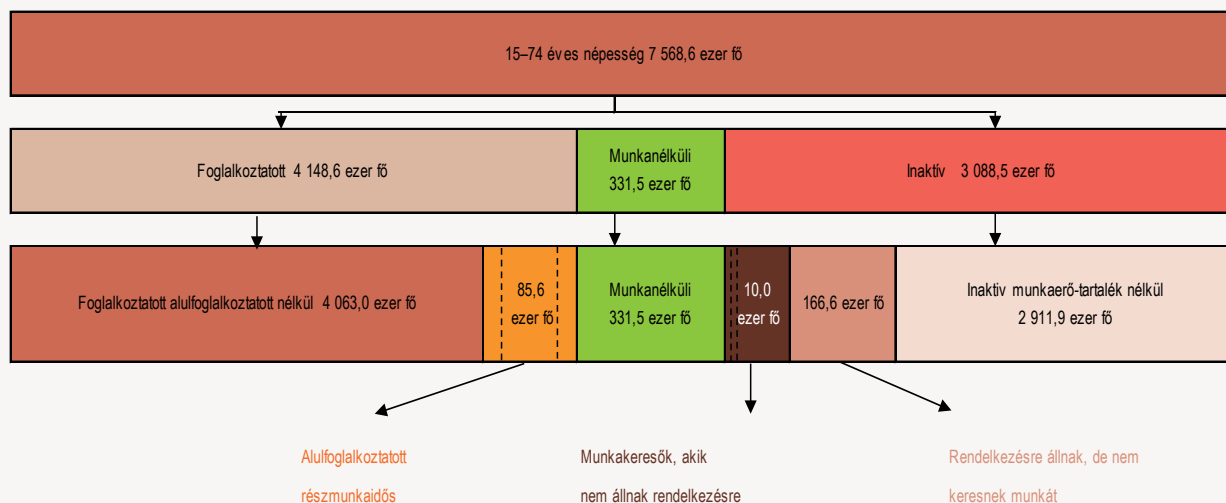
Nem annyira a közmunka, mint inkább az első álláshoz jutást segíteni hivatott intézkedéscsomag eredményeként a fiatalok (15–24 évesek) munkanélküliségi mutatói az átlagosnál kedvezőbben alakultak. A 2014. III. negyedévi 21,6%-os ifjúsági munkanélküliségi ráta 5,3 százalékponttal alacsonyabb volt a 2013. III. negyedévinél.

2014 III. negyedévében az unió definiált munkaerő-tartalék kategóriába 593,7 ezren tartoztak, ebből közel 86 ezer fő olyan nem teljes munkaidőben foglalkoztatott volt, aki szeretett volna teljes munkaidőként dolgozni.

A munkavállalási korúnak tekintett 15–64 évesek közül 2014 I–III. negyedévében 2187,9 ezren voltak inaktívak, ami 7,5%-os csökkenést jelent az előző év azonos időszakához képest. Ha eltérő mértékben is, de az összes jelentősebb inaktív kategóriára ez a csökkenő tendencia volt a jellemző. A legnagyobb csoportot képviselő nyugdíjasok, járadékosok száma döntően a

4. ábra

Potenciális munkaerő-tartalék, 2014. III. negyedév

nyugdíjkorhatár változása, a tanulóké a demográfiai ok mellett a kötelező közoktatási részvétel korhatárának leszállítása miatt csökken, míg a gyermekgondozási ellátást igénybe vevőknél vélhetően a munkaerő-piaci visszatérést ösztönző intézkedések hatása játszott szerepet. A pénzügyi munkanélküli-ellátás igénybe vehetőségének korlátozása miatt drasztikusan csökkent az ebbe a kategóriába tartozó inaktívák száma, a közmunkaprogramok kiterjesztése, illetve a gazdaság élénkülés pedig mind több ún. egyéb inaktív személyt segít a munkaerő-piaci visszatérésben.

4. tábla

A 15–64 éves inaktívák száma munkaerő-piaci távollétük oka szerint, 2014. I–III. negyedév

Megnevezés	2014. I–III. negyedév			2014. I–III. negyedév/ 2013. I–III. negyedév		
	férfi	nő	együtt	férfi	nő	együtt
	ezer fő			%		
Nyugdíjas, járadékos	362,1	517,6	879,7	91,9	94,8	93,6
Gyermekgondozási ellátásban részesülő	2,9	235,7	238,6	72,9	92,8	92,5
Munkanélküliként ellátásban részesülő	37,2	34,9	72,1	74,2	81,1	77,4
Tanuló	354,3	350,2	704,5	93,8	96,6	95,2
Ápolási díjban és árvaellátásban részesülő	14,1	29,8	44,0	104,2	98,5	100,2
Egyéb inaktív	97,7	151,2	249,0	82,7	88,2	85,9
15–64 éves inaktívák összesen	868,4	1 319,5	2 187,9	90,7	93,8	92,5

Forrás: Munkaerő-felmérés.

1.4. Nyilvántartott állás keresők

A regisztrált állás keresők száma a munkaerő-piaci helyzet általános javulása, a kiterjedt és a korábbi ciklikusságtól mentes közfoglalkoztatás és a pénzügyi ellátásokra való jogosultság korlátozásának együttes eredményeként a III. negyedév végére 400 ezer alá csökkent. 2014 I–III. negyedévében átlagosan 430,5 ezer állás kereső szerepelt a munkaügyi szervezet nyilvántartásában, 123 ezerrel kevesebben, mint egy évvel korábban. A pályakezdő állás keresők létszáma a teljes állás keresői létszámnál valamivel kevésbé csökkent, de az alkalmazásukhoz kapcsolódó munkáltatói kedvezmények pozitív hatása mindenképpen érzékelhető. A legrosszabb helyzetben az a 22 ezer pályakezdő van, akik legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkeznek, mert elhelyezkedési esélyeiken még a létező kedvezmények köre sem sokat javított.

Az első három negyedévben a magasabb összegű pénzügyi támogatást jelentő állás keresési járulékból havi átlagban 59 ezer fő részesült, közel egyharmaduk a nyugdíj előtt állók speciális juttatását kapták. Mivel a juttatási idő hossza már 2013-ban is jellemzően 3 hónap volt, a járadékban részesülők száma alig változott, miközben a rendszeres szociális ellátásban részesülők több mint 30%-kal csökkent, mivel a kormány szándékainak megfelelően ennek szerepét fokozatosan a segély kétszeresét meghaladó összegű jövedelmet eredményező közfoglalkoztatás veszi át. A regisztrált állás keresők közül átlagosan 236,6 ezer fő semmilyen pénzügyi ellátásban nem részesült.

A munkaügyi szervezethez bejelentett üres álláshelyek döntő többségét támogatott formában (azaz közfoglalkoztatottakkal) kívánták betölteni meghirdetőik, így a közfoglalkoztatás kiterjesztése az üres álláshelyek számában is jelentős növekedést eredményezett. A 2014. I–III. negyedévi közel 150 ezres szám mintegy 68%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A munkáltatók ebben az időszakban 4648 főt érintően jelentettek be csoportos leépítést, igaz viszont, hogy ennek közel 1/3-ára a viszonylag kis lélekszámú Komárom-Esztergom megyében került sor.

5. tábla

A nyilvántartott álláskeresők főbb adatai és a rendelkezésre álló álláshelyek száma

Időszak	Nyilvántartott állás-kereső	Ebből:				Rendel-kezésre álló állás-hely, db
		pálya-kezdő	állás-keresési járadék-ban, segély-ben	rend-szeres szoci-ális ellá-tásban	ellátat-lan	
fő						
2013.						
január	648 451	73 772	87 026	220 836	340 589	47 405
február	676 516	77 451	84 544	243 150	348 822	43 866
március	620 126	73 924	65 179	230 077	324 870	167 712
április	551 990	65 672	57 512	200 699	293 779	121 338
május	515 074	59 618	54 140	187 247	273 687	82 558
június	497 001	60 721	52 994	177 379	266 628	80 013
július	497 183	66 905	55 259	172 970	268 953	88 675
augusztus	491 875	67 503	54 910	171 214	265 751	83 180
szeptember	484 089	68 202	52 433	167 137	264 519	88 188
2013. I–III. negyedéves átlag	553 589	68 196	62 666	196 745	294 178	89 215
2013. éves átlag	527 624	66 025	61 171	184 374	282 079	106 120
2014.						
január	437 153	53 349	63 034	132 437	241 682	122 157
február	443 558	55 541	64 849	138 059	240 650	95 972
március	431 474	55 270	59 704	136 229	235 541	138 787
április	413 739	52 825	56 230	130 939	226 570	110 106
május	514 356	62 431	64 129	158 782	291 445	191 018
június	438 571	56 049	60 068	138 783	239 720	185 254
július	414 153	56 528	55 244	132 292	226 617	152 903
augusztus	401 534	55 267	55 399	127 485	218 650	188 811
szeptember	380 242	53 228	53 353	118 453	208 436	162 546
2014. I–III. negyedéves átlag	430 531	55 610	59 112	134 829	236 590	149 728
2014 I–III. / 2013. I–III. (%)^{a)}	77,8	81,5	94,3	68,5	80,4	167,8

^{a)} 2014. I–III. negyedéves átlag / 2013. I–III. negyedéves átlag * 100.
 Forrás: NMH regiszter (www.afsz.hu-statisztika).

2. Kereset, munkaerőköltség

2.1. Bruttó kereset

2014 I–III. negyedévében a 2814 ezer főt foglalkoztató (a legalább 5 fős vállalkozásokat, a költségvetési intézményeket és a kiemelt nonprofit szervezeteket magába foglaló) megfigyelési körben a keresetek 2,9%-kal meghaladták az előző évit, ami 234 037 forintos bruttó kereseti átlagot eredményezett. A közfoglalkoztatottak nélkül számolt keresetnövekedési ütem 5,2%-nak, a bruttó keresetek átlaga 246 102 forintnak felelt meg. 2014-ben a nominális keresetek alakulására csak két kisebb súlyú kormányzati intézkedés, a minimálbérre vonatkozó éves megállapodás, illetve a szociális területen dolgozók bérrendezése hatott, de növekedési ütemét emellett a tavaly szeptemberi pedagógus bérrendezés áthúzódó hatása is befolyásolta. A minimálbér és a garantált bérminimum a közfoglalkoztatottak nélkül számolt átlagkereseti ütemnél kevésbé – 98 ezer forintról 101 500 forintra, illetve 114 ezer forintról 118 ezer forintra – emelkedett, így a gazdaság alacsony kereseti átlag jellemezte szegmenseiben dolgozók kereseti lemaradása némileg tovább nőtt.

A versenyszférában 4,5, az itt alkalmazott közel 14 ezer közfoglalkoztatott nélkül számolva 4,8%-kal, 250 368 forintra nőtt a bruttó átlagkereset. A teljes kereseten belül emelkedett a nem rendszeres kereseti elemek (prémium, jutalom) súlya, mely a fizikai állománycsoportba tartozóknál így havi 6377 forintot, a szellemieknél 34 031 forintot jelentett. Ez utóbbi állománycsoport esetében a legnagyobb összegű nem rendszeres kifizetésben a pénzügyi, biztosítási tevékenység (65 355 forint/hó) nemzetgazdasági ág dolgozói részesültek.

A költségvetési szféra keresetalakulási ütemét (és a keresetek színvonalát) igen jelentősen befolyásolja a közfoglalkoztatás. Mivel 2014 eddig eltelt időszakában a közfoglalkoztatottak átlagos létszáma 57%-kal magasabb volt a tavalyinál, a bruttó nominál átlagkereset pedig közel 31 ezer forinttal haladta meg a teljes költségvetési szektorra jellemzőt. Ez utóbbi keresetnövekedési üteme – a humán-egészségügyi, szociális szféra ez évi és a tavaly szeptemberi pedagógus béremelés áthúzódó hatása ellenére – csak 0,5% volt.

A nem rendszeres kereseti elemek súlya a költségvetési szférában jóval kisebb, mint a versenyszférában, és mivel a teljesítmények „extra” honorálására (jutalomkifizetésre) évek óta alig, vagy csak speciális teljesítményhez kötötten (pl. adóbeszedés) van forrás, ide főleg a visszamenőleges hatályú bérrendezés, vagy elmaradt kifizetések utólagos elszámolása címén kerülnek be tételek. 2014 I–III. negyedévében átlagosan havi 8600 forintot kaptak ilyen jogcímen a költségvetési szférában nem közfoglalkoztatottként dolgozók.

A foglalkoztatás súlyából következően a nemzetgazdasági szintű bruttó keresetek alakulására az előbbi két szféránál jóval kisebb hatást gyakorló nonprofit szervezeti kör bruttó kereseti átlaga 227 806 forintnak felelt meg közfoglalkoztatottak nélkül, illetve 206 328 forintnak azokkal együttesen számolva. Az előbbi adathoz 6,7%-os növekedési ütem társult.

A költségvetési intézményeknél, illetve bizonyos feladatokat ellátó nonprofit szervezeteknél dolgozók közül a keresetbe nem számító kompenzációban részesülhetnek azok, akiknek nettó keresete a 2011. évtől érvényes jövedelemadó-szabályok következtében csökkent volna. A keresetrendezések hatására az érintettek köre folyamatosan zsugorodik, de még 2014 I–III. negyedévében is közel 220 ezren kaptak ilyen jogcímen átlagosan havi 10 ezer forint körüli kereseten kívüli juttatást.

6. tábla

A teljes és a rendszeres bruttó átlagkereset alakulása, 2014. I–III. negyedév

Állománycsoport	Nemzetgazdaság összesen		Ebből:					
			versenyszféra		költségvetés együtt		költségvetés közfoglalkoztatottak nélkül	
	teljes bruttó átlagkereset	ebből: rendszeres	teljes bruttó átlagkereset	ebből: rendszeres	teljes bruttó átlagkereset	ebből: rendszeres	teljes bruttó átlagkereset	ebből: rendszeres
Ft/fő/hó								
Fizikai	159 808	154 695	171 384	165 007	123 088	122 056	168 025	166 045
Szellemi	317 078	294 377	373 375	339 343	253 187	242 927	257 549	247 009
Együtt	234 037	220 624	248 942	231 947	206 493	199 546	237 298	228 695
Előző év azonos időszaka=100,0								
Fizikai	101,3	101,2	104,4	104,0	93,7	93,8	103,5	103,6
Szellemi	105,0	104,8	105,2	104,4	105,8	106,3	106,9	107,3
Együtt	102,9	102,7	104,5	104,0	100,5	100,9	106,4	106,8

Forrás: Havi munkaügyi jelentés.

2.2. Nettó kereset és gyerekek utáni adókedvezmény alapjának kiterjesztése

2014-ben mind a munkavállalókat terhelő járulékok, mind a személyi jövedelemadó kulcsa változatlan maradt, így a nettó kereset növekedési üteme megegyezett a bruttó keresetével. Közfoglalkoztatottak nélkül számolva a nemzetgazdasági szintű nettó kereseti átlag 2014 I–III. negyedévében 161 200 forintnak, azokkal együttesen pedig 153 300 forintnak felelt meg. A nem közfoglalkoztatás keretében a versenyszférában dolgozók 164 000 forintot, a költségvetési szférában 155 400 forintot, a közfoglalkoztatottak pedig átlagosan mintegy 51 ezer forintot kerestek.

A családi adókedvezményt 2014-től már a munkavállalói nyugdíj- és egészségbiztosítás járulék terhére is igénybe lehet venni, mely intézkedésnek – a háztartások demográfiai és jövedelmi adatait is felhasználó mikroszimulációs modell eredménye szerint – a legalább három gyermeket nevelő keresőknél volt igazán érdemi hatása. A gyermekszám szerinti kereseti különbségek így tovább nőttek, a 3 vagy több gyermeket nevelő foglalkoztatottak keresete a gyermekkedvezmény miatt mintegy 50 ezer forinttal „ért többet”, mint a gyermekteleneké.

7. tábla

A családi kedvezmény figyelembevételével számított nettó és reálkereset alakulása, 2014. I–III. negyedév

Eltartott gyermekek száma	Számított nettó kereset, Ft/fő/hó	Nettó kereset	Reálkereset	Az alkalmazásban állók létszám-megoszlása, %
		változása, %		
		2013 I–III. negyedévéhez viszonyított változása, %		
0 gyermek	149 869	3,2	3,3	48,5
1 gyermek	158 197	2,5	2,6	25,5
2 gyermek	175 089	2,4	2,5	20,0
3 vagy több gyermek	200 044	14,9	15,0	6,0
Nemzetgazdaság összesen	160 037	3,7	3,8	100,0

Forrás: A havi munkaügyi jelentés és a HKÉF adatait felhasználó mikroszimulációs modell.

A fogyasztói árak 2014. január–szeptember hónapokban összességében 0,1%-kal alacsonyabbak volt az előző év azonos időszakánál, így a reálkeresetek 3,0%-kal (közfoglalkoztatottak nélkül számolva 5,3%-kal) nőttek.

2.3. Munkaerőköltség

2014 III. negyedévében az élőmunka egy órára vetített költsége 3,6%-kal haladta meg az előző év azonos időszakait. A legkisebb növekedés az építőiparban volt, ami megjavíthatta az ágazat versenypozícióját.

8. tábla

Munkaerőköltség-index alakulása főbb összetevők szerint, 2014. III. negyedév (2013. III. negyedév = 100,0%)

Nemzetgazdasági ág	Munka-jövedelem	Szociális költség	Munkaerő-költség
Ipar (B-E)	103,9	103,2	103,7
Építőipar (F)	100,0	101,2	100,2
Kereskedelem, szállítás és raktározás, vendéglátás, információ és kommunikáció, pénzügyi szolgáltatás, ingatlanügyletek, üzleti szolgáltatások (G-N)	103,7	103,4	103,7
Ipar, építőipar és szolgáltatások (közfoglalkoztatottak nélkül) (B-N)	103,6	103,3	103,5
Közszolgáltatás (O-S)	103,9	102,5	103,6
Nemzetgazdaság összesen, mezőgazdaság nélkül (B-S)	103,7	103,1	103,6

Forrás: Havi munkaügyi jelentés alapján alapuló továbbvezetés.

További Információk, adatok (linkek):

[Módszertan \(foglalkoztatás, munkanélküliség\)](#)

[Módszertan \(nyilvántartott álláskeresők módszertana\)](#)

[Módszertan \(intézményi munkaügyi adatgyűjtési rendszer módszertana\)](#)

[Táblák \(STADAT\)](#)

[Táblák](#)

www.ksh.hu

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789